

ՄԻ ԱՆՅԱՅՏ ՏԱՂԱԲԱՆ

6.

Կրօնական տաղեր

Տաղարան Դանիէլի ձեռագիր ժառանգ-
ներում կրօնական նիւթերը ընչ տեղ են զը-
րաւում: Նա յօրինել է միայն մի-երկու տա-
ղեր, որոնցից մէկը նուիրել է Յիսուսի պա-
տանկութեան շրջանի կեանքին, այսպիսի
բնորոշ տողերով. «Յիսուս ներկարարի ժոռ
աշակերտ, որ թելեր կը ներկեն»: Այնտեղ
Դանիէլը գծել է Յիսուսի հրաշագործու-
թեան մի պատկերը, բոլորովին նոր ձեւա-
կերպով եւ հետաքրքիր բովանդակու-
թեամբ: Այդ տեսակէտից էլ արժանի է ու-
շադրութեան: Ահա տաղի կառուցուածքը.

Երբ տգտիկ էր Տէրն մեր Յիսուս,
Միշտ գործերից մա կը տար խոյս.
Երբէք բամի մա չունէր յոյս,
Բամից փախչում, տամիցն էր դուրս:

Մին օր մայրն սանց մըրան.
«Քաղաք որդի՛, մնորից ծորան,
Հէ՛ր եւ ընկել խալիի բերան,
Մտնի աչքերը, ինչպէս գերան:

Արի բնդի դնեմ գործի,
Մի ծամամակ այդպէս փորձի.
Խօսք ու զրուց դու մի վերցրի,
Այս մարդկանց ձեռքից պոծի»:

Տարաւ յամենց ներկաբարիմ.
«Տղչս բնդ մօտ այս մի տարիմ
Ընդունէ: Ասե՛ք՝ Բարիմն»,
Յօժար սրտով Յիսուսին առիմ:

Մայրամ մայրը վերադարձաւ,
Հանգիստ քրտով ուրախացաւ,
Որ պարագլուխը վերջացաւ,
Իր Յիսուսը գործի անցաւ:

Ներկարարը թելեր կը ներկէր,
Որ իր չափը վարդեան չկէր,
Բայց երեսմ կը գնէր
Ու մուշտարուց երես կը բեֆէր:

Գանգի մա շատ բարկացաւ էր,
Մուշտարէ՛մն կը խոցոտէր.
Յիսուս խոհեմ կ'ատէր. «Իմ տէր,
Վատ մի՛ վարվէր», կը խրատէր:

Վարդեան էր մի աչքանի.
Ջօր եւ գիշեր մասած էր բամի.
Վա՛յ այն աշակերտիմ, որ բամ չամի,
Ամսի՛րապէս հագիմ կը համի:

Այսպէս մի վախտ կ'աշակերտէր,
Աւատեանմ գործի կ'երթար.
Թէ պատահեմ միմ օր չէրէրէր,
Մեծ-մեծ խոտեր գլխիմ բրբէր:

Մին օր վարդեան ուշացաւ,
Ողջ ծամամակն լրացաւ.
Յիսուս գործիցն զըզկնցաւ,
Թելերն ողջ խուսիմն լցաւ:

Գաղափարն Յիսուս փոխեց,
Թելերն ողջ խուսիմն կոխեց
Կրակն տակն համան քաղեց
Ու քելերն ձեռքով շոյեց:

Յամկարծ միմ էլ վարդեանն եկաւ,
Նրբոր տեսաւ, սիրտը բեկաւ.
Արարմունքը դուրս չեկաւ,
Ու լացիցը սիրտը խոցվաւ:

—Ի՞նչ ես արել դու, ամիրաւ,
Էլ չեմ ուզում քեզի քնաւ.
Էս ի՞նչ ցաւ էր, ինձի եկաւ,
Թելերն ողջ սեւմ դրաւ:

Յիսուս սանց. «Մի՛ վախենայ,
Թող քելերն տեղն մնայ:
Ի՞նչ գոյն կամէք է, վեր-առ, գնա՛:
Սարվիր գործն ինձիցն հիմա:

Կամա՞նք կ'ուզես, ա՛ռ քեզ կամամէ,
Ինձի մի՛ կարծել փոքր մի մամէ:

Առ քեկերդ ամէն ճո լամբ,
Դու խօսեիրիս դիր ճո ակամբ:

Նայս կոյր աշէր քոզ լոյս գայ,
Իմէ գոյմ ուզես, խումբից դուս գայ:
Գործդ ապագայում յոյս կայ,
Ամէն բաներիդ ես կը լինմ վկայ».

Ուստի կոյր աշէր լոյս եկաւ,
Իր ուզածն էլ դուրս եկաւ.
Ու լեզուն էլ վստից սուս եղաւ.
Միւս օրն Յիսուս գործի չեկաւ:

Տաղարանն իր ոտանաւորով լ'զդծում է

մի կարեւոր հանդամանք, որ ամենատաղանդաւոր վարպետն անդամ իր արհեստի կամ արուեստի հատուկեամբ չպէտք է պարծեանայ, որովհետեւ դեռ կատարեալ չէ, իսկ կատարելութեան համար անհրաժեշտ է նորից լուրջ աշխատաւ՝ եւ խոր ուսումնասիրութիւն:

Դանիէլի մեղադիր մատենաների էջերը զարդարող միւս կրօնական ոտանաւորներին նիւթերն անդրադառնում են Յիսուսի կեանքի պատմութեան եւ Աստուածաշնչի բովանդակութեան հիմնական եւ էական կէտերի մասին:

7.

Աշխատաւորակամ

Տաղարանի մեղադիր մատենաների մի-երկու էջերը նուիրուած են աշխատաւոր գիւղացու, Հողագործի, վաստակին: Տաղա-սացը գիտէ, որ աշխիւ սերմնացանն իր ծանր աշխատանքով թէ՛ վաճառականի, թէ՛ արհեստաւորի, թէ՛ խեղճերի եւ թէ՛ բոլոր մարդկանց ռաբոփանքն է, նրանց սնունդի համար սրտերում ցորենի ոսկի հատիկներ է ցանում եւ առատ բերքով բոլորին երջանկացնում: Այդ էական յատկանշիով էլ պիտի բացատրել, որ տաղարանն երախտագիտական ջերմ զգացում՝ երով է արտայայտուել Հողի, ցանքի չարքաշ մշակի մասին եւ շատ բարձր է գնահատել նրա աշխատանքը: Ահա տանջուած Հողագործին նուիրած երգիչի գնահատական տողերը.

Յոյսերի ծով, աշխարհի քեզմով,
Պատիւ ու յարգամբ ես, հաղագործ.
Թէ քո մայեմ խղճմտամբով,
Ամէն կեանք ես, հաղագործ:

Ինչքան էլ կամ վաճառակամ,
Արհեստաւորներ պատուական

Ինչ խեղճեր քրտնք էլ քո կամ-
Դու սիրով ես, հաղագործ:

Մի մտածել՝ կը չարչարուես,
Թագաւորներ կը գրաւես.
Գործովդ պարկեշտ ու կեզ ես,
Դու ոսկւո համբ ես, հաղագործ:

Դու ճո գործի իշխանն ես,
Ո՛ր մէկից դու կախում չունես.
Բարի սրտով համզօստ մնիս,
Գործի պարծամբ ես, հաղագործ:

Կենդանութեամ դու ազիրք ես,
Մարդկանց համար սառը չուր ես.
Ողջ աշխարհին սրտով դուր ես,
Տաճար ու վանք ես, հաղագործ:

Որտեղ էլ քո դու ծնուել ես,
Նայմ հողի հետ դու կպուել ես.
Բոլոր գործից առաւել ես,
Թագ օրհներգեմ քեզ, հաղագործ:

Նրիցս երանեալ դու ես,
Մարդկանց փառաւորեալ ես.
Վերստից վկայեալ դու ես,
Օրհնումք քեզ, ազնիւ հաղագործ:

Այլաբանական առակ եր

Տաղարաց Դանիէլը նաեւ առակորիսօս է՝ Այդ մասին են վկայում նրա ձեռագիր մատենների էջերը՝ զարդարող այլաբանական առակները։ Ներուժ է, որ նա կարողացել է խոր կերպով ուսումնասիրել է հույական առակագիրներ՝ Լաֆոնտենի եւ Ռուս ժողովրդի պարծանքը կազմող Կոլլովի, ինչպէս նաեւ հայկական առակագրութեան տաղանդաւոր եւ պայծառ դէմքեր՝ Մխիթար Գոշի, Վարդան Այգեկցու եւ Աթաբէկ Խնկոյանի առակները, որոնց ուսեղ տպագրութեան տակ գրել է մի քանի առակներ՝ որոնց մէջ մարդկային յատկութիւնների օժտուած կենդանիներն ու բնութեան անշունչ ստարկաները լեզու են աւնում եւ որոշ դադարները արծարծում։ Այնտեղ տարեկան ճննդատութեան է ենթարկում հասարակական կեանքի բացասական որոշ երեւոյթները եւ մարդկանց անմիտ, անփայլ եւ սխալ գործունէութիւնը։ Քննադատում եւ պիտարակում է նաեւ գոյութիւն ունեցող անարդարութիւնները, ճշնունքն ու բնութիւնը, տիրողների դատաւութիւնը եւ այլ արատներ ու թերութիւններ։

Իր հիմնական կառուցուածքով հետաքրքիր բովանդակութիւն ունի «Միջերկր կոտորէն շինում» խորագրով առակը, ուր մկները ճաղգ ու ցեղով հաւաքում են եւ իրենց դարաւոր թշնամու՝ դաժան կատուների ճանկերից ազատուելու համար խորհուրդ անում։ Անփորձ եւ անհեռատես մրկներից մէկն առաջարկում է պողեր շինել եւ թշնամի կատուների դէմ հարուժել։ Սուկայն, առանց խորանայու սխալ եւ անմիտ առաջարկի էութեան մէջ, բոլորն էլ ոպեւորւած համաձայնում են եւ շուտով աշխատանքի անցնում։ Նրանք ո՛ր միայն գործնական ծրագիր չեն մշակում, այլեւ իրենց ինքնապաշտպանութեան գործը լաւ եւ լուրջ հիմքերի վրայ չեն դնում։ Ուստի երբ կատուներ երևում է, կոտորէն շինող մկներ իսկայն փախչում են, իսկ պողաւորները զոհնում։ Առակի հիմնական միտքն է թշնամուն յաղթելու կամ որեւէ նպատակ յաջո-

ղութեամբ իրադրծելու համար՝ անհրաժեշտ լուրջ, մտածուած ծրագիր մշակել եւ առանձին պատրաստութիւն տեսնել։ Տաղարանը դատապարտում է շտապուած, անհեռատես գործունէութիւնը։ Առակն ունի ի՛նքնատիպ կառուցուածք, որի բովանդակութեան մասին դադարաւոր տալու համար ձեռագիր տաղարանից այտուղ ամբողջութեամբ արձանագրում ենք։

Մկները եկամ, արի՛մ ժաղով,
Հաւաքու՛նք եմ ազգ ու ցեղով,
Ինչո՞ւ հաճաք կտու՛նք անփայլ
Մեզի կ'աւտի անուշ համով։

Եկէ՛ք մեմէ էլ բամ հնարքմէ,
Կատուներին քակարդ լարեմէ,
Վիճակն ի՞նչ է այս մեր ազգիմ,
Մեզանցի է՝ ար տկար եմէ։

Ողջ ամէն հմէ հողից ծնւած,
Ինչո՞ւ մմամ խեղճ շուարած.
Բարբա՛կ սրտով կ'աւտ մուկը,
Ողջ մեր ազգիմ վայս ու կասած։

Ե՛լ ի՞նչ կասեմք, ասեց մի մուկ,
Հնաւարուկ է՛ք ամէնով դա՛ւք.
Ելի՛ք է՛ք խեղճ, արտու վայով,
Չորացի է՛ք ձեր թնձի քու՛ք։

Եկէ՛ք մեմէ էլ ազգեր շինեմէ,
Ու քշմամ դէմք լարվեմէ,
Թէ քնդունէ՛ք իմ առաջարկ,
Չշարտուալքեմ է, որ մեմէ կ'ըմբեմէ։

Միմ ասաւ. «Շուա լաւ տար,
Ինչո՞ւ լինեմէ կտավիմ ետի.
Երբոր դա այն գիտերի,
Ինչի՞ շուտուց մեզի չափք։

Երբ խորհրդիմ հաւամքիմ,
Ամէն առաւ սղոց, կացիմ,
Կարտեցիմ ամուր փետիւր,
Մի գաղտնի տեղ ժաղվեցիմ։

Վստահութեամբ գործն սկսամ.
Էնչ լաւ խել է՛ք իրար տամ.
Տաշտելով ազգեր սրտւմ,
Նպատակսիմ արալի եմ, որ հաճամ։

Փէտմ եմ տաշում աւ տար կոկուս,
Պիմդ աւ տաւար գլխներին կապում:
Գործներն էր շատ ետամուկ,
Որովհետեւ շատ եմ շտապում:

Միմ էլ յամկարծ, երբ մայցեցիմ,
Վաճայ մեր գլխինք, բաւակցիմ:
Վատառւմ, կատառւմ, եկաւ, եկաւ,
Բաւկը մէջը շատ հրեցիմ:

Անկոտոյները ամէնը փախամ,
Կոտոշ ունեցողները ա՛խ աւ վա՛խ ամ:
Արգելում է իրենց կոտոշ,
Գործերը ամբողջ ձախամ:

Ել չեմ կարմում մոմն ծակը,
Ձաքաքաստի է վառ վիճակը
Այն մկները որ էին կոտոշով,
Պատում բռնեց մրանց փառակը:

Կոտոշով փախել չլինէր,
Կոտոշն ծնակին կ'անէր-
Յայտնի է ձեր ամէնում,
Դրանց վիճակ ի՞նչ կը լինէր:

Կատում տեսաւ՝ ճաքը շատ էր,
Իմէր մեծակ աւ մի հատ էր:
Շուտ լուր տուաւ կառվարին,
Իմէր շուրջը կը պտտէր:

Ամմիտ, ամեղք իրենց կամով,
Կապկապվիլ եմ պիմդ չվանով:
Ել իմը գիտի կառվարը,
Կ'ուտենմ իրանց համով-համով:

Այս տաղով տաղաբարձն, այլաբանօրէն
եւ լռելեայն բողոքում է գիւղատէրերի,
կալուածատէրերի ճնշման, կեղծութեան,
դաժանութեան ու աղաչութեան դէմ եւ կոչ
անում գիւղացիներին միասնական եւ միա-
սիրտ պայքարով պայտապնդելու: Սակայն,
նրանք պայքարելու համար անկործ եւ ան-
զործնական լինելով՝ շուտով պարտուում
են:

Բայց կայ մի ուշագրաւ երեւոյթ, որ
աշխատաւոր գիւղացիները ժամանակի ըն-
թացում, հետզհետեւ դիտակցութեան են
գալիս եւ այլեւ չեն խաբւում կալուածա-
տէրերի կեղծ խոստումներէ: Նրանց սըր-
տերում անձող ցատումը տաղաբարձ Դանիէլի
արտայայտել է Վատուն ջաղացում գրքին՝
խորադիր առակով, որի բովանդակութիւնը
ներկայացնում է հետեւեալ պատկերը.

Միմ օր կատում մի սխալ արեց,
Մաւկ արալաւ ճամբան ճարեց-
Մի բաղացում գրքմ(1) եղաւ,
Եւրմ այնտեղ գլոշ արեց:

Իրբեւ որ է ալիւրի ալել,
Մի ջրաղացում արձակ աւ վիլ(2).
Ջրաղացն էր հեռաւ գիւղից,
Անօթի անց վեր է ընկիլ:

Մկները կործենմ գրքն է ընկած,
Ու վերէն էլ ալիւր անած.
Փռաքաքալի ալիւրանքով,
Այգպիսի էր դարամ մտած:

Երբոր մկները տեսնմ կատունիմ,
Ափսոսացիմ իրանց պատուիմ:
Մեզի ինչեւ գիտի անխել,
Եղիմ դարամ բաղի վերսկիմ:

Ասիմ. լէ՛շ, ամամօք կատաւ,
Ագէր ըմես ճգմաւոր դաւ:
Ձեռ փոխելու ճո բնութիւմ,
Հիմա կը տաւ առաւ տատակն դաւ:

Կամ Բէ ըմում ջրաղացի առկոտ,
Իգիդ կայի ետամն աւ հաւկոտ:
Որեւմ ցցես աչից մեղի,
Ուրում ես լինես մեղմով կուշու:

Թէ տակում ես, Բէն մեռած,
Պտտելու չեմք մեմք այս բաղաց:
Ինչեւ տեսնեմք ճեղ պէս մի բամ,
Ձեմք շարժելու, ինչեւ էլ եմք սոված:

Այս առակի բարոյախօսութեան հաւան
միտքն է թշնամունք լաւ ճանաչել, նրա գա-
ւերից շատ զգուշ լինել ու խաբուել:

Տաղաբարձ առակի նիւթ է դարձրել
նաեւ խորամանկ, խաբեբայ եւ ճարպիկ աղ-
ւէսի կեանքի մի էջը՝ եւ ներկայումս գայլի
դաժանութիւնը: Նա օգտուելով ժողովրդի
մէջ տարածուած եւ գրական ձեւաւորում
ստացած գրոյցներից՝ գրել է «Աղվէսի
դունջը թղիւն չհասաւ, ասեց՝ խակ է» խո-
րադրով առանաւորը, որ իր հիմնական կա-
ռուցումը ձեռք յիշեցնում է «Աղվէսի»

(1) Գտնած կամ ոչխարի մի կտոր կաշի, որ
ջրաղացում ալիւրի աւել է, կատուն ալիւրի աւելի
գրքն է անաւ, անշունչ ընկնում է ջրաղացում, որ
մկներին բռնի:

(2) Վիւր-պարապ, անփորձ:

և և խաղողինն նուիրուած ոտանաւորը: Տա-
ղարան Դանիէլ: Իր առակը յօրինել է նոր
բովանդակութեամբ, երանգաւորումներով
և և ինքնատիպ ոճով: Այդ տեսակէտից էլ ա-
ռակը Հետաքրքրական է և ներկայացնում
է Հետեւեալ պատկերը.

Ազկէնը համգիպցե քգի ծառիմ,
Տնտւ քգերը լաւ, կայտառ էիմ.
Ինչ ցաֆցտեց՝ դումչը չեստաւ,
Շատ վատտակած, ճտեց քարիմ.

Ասեց՝ Աստուած, սա էլ բա՞ն է,
Բայս էլ կարն, ծառն երկամ է,
Լեզու էլ չումի, որ աղայեմ,
Գուցէ խնդիրքս տկմէ:

Ջաղը պէտք է լեզու ունեցողի հետ
Գոմեայ խօսես հետը մի կէտ.
Հայ է, հա է, չէն իմեմաւ,
Թէ որ չի լմի, շուտ հա դառնաւ:

Պաղմերն է ծառի ծերիմ,
Կ'ասի. էլ տա՞մ հիւր ընկերիմ.
Լեզու չումի, չի հաւկանայ,
Որքան էլ ես լիմն գերիմ:

Գայլն յամկարծ կ'կաւ իրտն
Ճապկը տալով ու բաց բերան.
Հասաւ գայլն. Վարդով ազկէ՛ս,
Ինչա՞ւ ճտեսն քարի վերան:

— Պաղմերն էլ ես շուտուսաւ,
Այստեղ տեսայ համգիստ ու դուր
Կ'ազի ուտել ծառի պաղից,
Տեսայ ողջ ամբնին ծառա՛:

Վաղիմ ուտե՛լ, առաց գայլն,
Որ աչքերը ճրագ կը փայլին.
Գլուխը մի շարժեց գայլը,
Թաղիմ տեղից, հայդէ՛լ ելիմ:

Ժողովրդական բանահիւտութեան ոճով
Հիւտուած Հետաքրքիր ալլաբանական ա-
ռակներ են՝ «Մըլիւնն ու ձին», «Ձին և
հղը» և «Վէլըտտ մարդը», որոնք իրենց
պարզ բայց սրամիտ բովա՛ղ գակութեամբ
արժանի են ուշադրութեան:

«Մըլիւնն ու ձին» առակով տաղարանը
Նկարագրում է գաւառում տիրող սովի Հե-
տեւանքով՝ Ժողովրդի, սուանձնապէս չքա-
ւոր, չու՛հւոր դասի, տնտեսական խիստ
ծանր դրութիւնը, միաժամանակ քննարկա-

տում է Հարուստների անտարբեր և դա-
տապարտելի վերաբերմունքը նման ողբեր-
գական օրերում, որ չէ՛: օգնում խեղճերին,
աղքատներին.

Բայց ո՛ր է այն հարուստ, ումնոր մարդը,
— Նա միշտ կը ճայի ագաւանիւմ դաղ:

Այժմ առաջ բերենք ալլաբանական ա-
ռակի ամբողջական պատկերը.

Սով է ընկել մրբեմստամ,
Էլ չէր ճարվում հատիկ մէկ դամ.
Մայսրվել իմ, քէ ինչ տնիմ,
Թէ ոնց տեսիլ վիճակի գամ:

Այսպիսի առկ, այսպիսի տե,
Կ'ընեն հազարով սովման.
Գնացին իրենց քաղաւորը,
Թէ ի՞նչ դրութիւմ է, Տէ՛ր մեր արքայ:

Կոտորվում են սովից, քարվում,
Բիւր ու հազար մասով քվում
Շատ շատերը քշառ ընկած.
Մնացեալներն ճուղի ծովում:

Արքայ հա դու, մի ճար արա՛,
Ի հարկէ կայ ցաւին չարաւ.
Էլ չունեմք մեմք տեր, տիրակամ,
Մնացել ենք մեմք բիշարաւ:

Արքամ ասեց. լիլի համբերէ՛,
Էլ ինչ անեմք, դուք քիչ կերէ՛.
Ի հարկէ, որ կը մտածեմ,
Ձե՞ որ դուք էլ իմ ընկեր էք:

Ուտ տեղից մրբիւմ արքամ
Արտասունքը մէջը ակամ.
Թէ ի՞նչ անէր այս տե օրիմ,
Ժաղովուրդն իմ քշառաւտկամ:

Արքամ գնաց մի ախոռում,
Մի ձի խրիմջալով էր ուտում:
Ասեց. Վարդու, ո՛վ ձի այդտե՛ք,
Ու աչքերից արտասունք էր կաթում:

Ասեց. Վե՛մ լայ, մրբիւմ այսպէր,
Ե՛կ առաց, համեցէ՛ վեր,
Ուտ՝ իմնի դարդաւ ի՞նչ է,
Ուտ՝ գաղտնի չա վիշտ ու ցավեր:

Վարդու մեծ է, ով աղմիւ ձի,
Մարդ չպիտի ցաւը կեղծի.
Կտարովցիմ իմ ժողովուրդ,
Ձեր շնորհքը ցոյց տաւ իմնի:

Այդ քննարկում գաղափարներ
Պարտեզ տուր մեզի այդ բարոյացը-
Շատ չէ, միմ անգամվամ մի կեր,
կը հատուցամվի յետ տարուցը:

Կատարվում են իմ ժողովուրդ,
Քանգի մեծ է, տառիկի ցարտ-
Սովն էլ մրանց մեզն է արել,
Պարտեզի եմ եկել ես քննարկը:

— Այ տնայնի, խոսք չունեմ,
Շատ մեծ բան չէ, ես կ'ընդունեմ.
Սա էմբան չէ, կէս լորի չափ,
Տարե՛ք, սա է, ինչ որ ունեմ:

— Բա արանով ի՞նչ կը լինի,
Հագարմերի կեանք կը լինի-
Ես չեմ ուտի, վնաս չունի.
Պարտեզ է մեզ, պարտեզ կը լինի:

— Ինչ էս գարին մեծանվամ բա է,
Թէ չհարկեր, տե՛ս, ի՛նչ ցաւ է:
Կը բաւակամայ միմչիւ գարուն,
Շնորհակալ եմ, շատ էլ լաւ է:

Երբ իրաւունք ձեռն տաւ,
Ճանաչարեք շուտ ես դառաւ,
Լուր տվեց իր ժողովուրդին,
Ամսիցապէս տանց տարաւ:

Պարտեզ բերեց թաւ ձիւնացը,
Աստուած մեծ է միմչէ էգուցը-
Կերամ մեծն ժողովուրդը
Ու հանգցրուց ապի բոցը:

Երբոր եկաւ միւս տարին,
Աստուած լցուց ամէն բարին-
Առատութիւն էլաւ աշխարհ,
Էլ չմնաց սով աշխարհին:

Մրչիւմները ազատութեան
Հաւաքեցին գարի, ցարին.
Ամբարները ողջ լցրեցին,
Կ'առաջարկեմ դաշտը մարին:

Էնց որ հացը կարգի դրին
Թագաւորին իմաց արին.
Վնեմ բանը շատ կարգին է,
Հրամայիր, որ դադարեմ:

Անց. զմիւս պարտեզ տվէ՛ք
Ու ժողովուրդը ողջ վեր տաւէ.
Տվէ՛ք հանգիստ դուք մեր պարտեզ,
Խաղաղ օրտով ու ես դառնէ:

Հաւաքվեցին մրչիւմները,
Գարին առած բերանները,
Տանաւ են իրենց պարտեզ տալու,
Արքան քայլում էր հետմերը:

Հագարմերով մրչիւմներ իմ,
Յետ հատուցրին պարտեզ գարին.
Արքան գոհ եղաւ ձեռն,
Էլ չկեր վեր խնդումներին:

Երբ ձեռն տաւ, շատ գարնացաւ,
Մրչիւմների գարնն իմացաւ.
Իր տված գարուց կրկնապատկւ,
Երբ ախարի մէջ մայրեցաւ:

Պարտեզ այժմ տար կը շարժեն,
Շատ գովելու արանք արժեն.
Աշխատասէր ու գործունէ
Ազնուակերպին ինչ լաւ վարժ են:

Երկու կողմից էին շնորհակալ,
Որ իրարուց չին անկալ.
Դառաւ մարտն մրչեմ արքան,
Գնաց իր տեղ, որտեղ էր եկեալ:

Ձիւն մէ ժուլվա գարին,
Քաւեց մարմնը, որ տկար իմ.
Փրկեց սովից մրչիւմներին,
Նրանց բիւն, որ հագար իմ:

Այսպէս է այժմեան մեր ազգայնացը,
Մէկ հարստից կ'ըլմի հագարի մարք-
Բայց ուր է այն հարուստ, ունեւոր մարգը,
Նա միշտ կը մայի ազատներին դառն:

*Այս առակի մէջ առանձնապէս արտա-
յայտութիւն է դուի չբաւոր ժողովուրդի
պարտաճանաչ վերաբերմունքը, ազնուա-
րիւնն ու հաւատարմութիւնը, իսկ հա-
րուստ որտեղ տէր ունեւորների պակասու-
թիւնը:*

ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ

Փեհիկի
(Շար. 5)